

GEKNIPT UIT DE KRANTEN

De Kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*) is beschermd. Eén van de weinige plaatsen in Noordwest-Europa waar de Kievitsbloem nog voorkomt, is het oeverland van het Zwarte Water en van de Vecht tussen Zwolle en Zwartsluis. Dit gebied heeft de staatssecretaris Meijer van CRM aangewezen tot beschermd natuurmonument. Het gebied is bovendien van belang omdat er vogels broeden als Tureluur, Kemphaan, Roerdomp en Kwartelkoning.....

(AD)

Voor het eerst deze eeuw is er hondsdolheid onder het wild in Nederland. Er zijn enkele hondsдолle vossen gezien en misschien hebben ook al andere dieren de gevreesde ziekte. Bedreigde gebieden zijn Oost-Groningen, Drente, de Overijsselse grensstreek en Zuid-Limburg. In Zuid-Limburg moeten de honden uit voorzorg aangelijnd zijn. De hondsдолheid is na de Tweede Wereldoorlog vanuit Polen naar het westen opgerukt. In 1967 was er ook een kleine epidemie in West-Duitsland, maar de hondsдолheid kwam toen de grens niet over.

De vos wordt als de belangrijkste overbrenger van de ziekte beschouwd en daarom worden er nu weer vele vossen geschoten. Sinds 1967 is het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) bezig met een onderzoek naar het nachtelijke leven van de vos. Dit onderzoek is vooral opgezet om gedegen adviezen te kunnen geven als er gevaar dreigt voor hondsдолheid. Het RIN heeft nu geconcludeerd, dat het verstandig is in de maanden maart tot en met augustus niet op oude vossen te jagen. Die hebben dan jongen en het is gebleken dat de jongen veel verder weg trekken van hun geboorte-grond als een van hun ouders geschoten wordt. En verder weg betekent een grotere kans op het krijgen en verspreiden van hondsдолheid. Het is bovendien mogelijk, dat veel vossen constant besmet zijn met het virus wat hondsдолheid veroorzaakt, maar dat dat virus alleen een kans krijgt bij een verzwakte vos of een vos die in een stress-situatie verkeert (onrust door dood, vangen, schieten, wegtrekken van de ouders etc.)

(Nieuwe Krant)

Algemeen wordt aangenomen dat de vleermuizen in Nederland de afgelopen tientallen jaren flink achteruit zijn gegaan. Sinds 1973 zijn dan ook alle zeventien inheemse soorten wettelijk beschermd. In een overzichtsartikel in het Vakblad voor Biologen vraagt de Utrechtse dierkundige dr. A.M.Voûte zich af, of het werkelijk zo slecht gaat met onze vleermuizen.

Ondanks het vele onderzoek dat er aan onze vleermuizen is gedaan, blijken er over hun aantallen nog weinig betrouwbare gegevens te bestaan. Maar wat er bekend is, geeft dr. Voûte niet zoveel aanleiding tot ongerustheid.

Van de zeven soorten die duidelijk in aantal zijn teruggelopen, leven er zes bij ons net aan de rand van hun verspreidingsgebied. Het is een biologisch bekend verschijnsel, dat er dan grote variaties in aantal kunnen optreden. Bij tellingen over heel lange perioden kan blijken dat het gemiddelde toch vrij constant is. En het verschil tussen natuurlijke fluctuaties en gevolgen van menselijk ingrijpen is niet of nauwelijks vast te stellen. Dr. Voûte probeert daarom na te gaan of het erg waarschijnlijk is, dat de teruggang aan de mens te wijten zou zijn. Verarming of vernieling van de plantaardige begroeiing in een bepaald gebied zou, evenals het gebruik van bestrijdingsmiddelen, van invloed kunnen zijn op de insectenstand en daardoor voedselgebrek voor de vleermuizen kunnen opleveren. Toch kan hij zich nauwelijks voorstellen dat dat een rol speelt. Er zijn 's zomers nog altijd onvoorstelbaar veel nachtinsecten te zien en zoveel vleermuizen zijn er ook niet.

Een tweede mogelijkheid is de beïnvloeding van zomer- en winterverblijven, in gebouwen, holle bomen en grotten. Die zomerverblijven zijn de zogenaamde kraam- -kamers, waar de wijfjes van een of meer vleermuissoorten samenkomen om hun jongen te baren en groot te brengen.

Met de grotten in Nederland alleen in Zuid Limburg is het vrij treurig gesteld. Van de St.Pietersberg is door de mergelwinning niet meer dan een holle kies overgebleven. In het 'aangesneden' restje van het oude gangenstelsel is de vleermuisstand teruggebracht tot een flauwe afspiegeling van de vroegere. De stichting van enige vleermuisreservaten in de vorm van voor het publiek afgesloten grotten juicht dr. Voûte dan ook van harte toe. Holle bomen zijn van belang voor vier soorten: de franjestaart, de watervleermuis, de rosse vleermuis en de grootoorvleermuis. In hoeverre zich hier ontwikkelingen voordoen is niet te achterhalen. Voor een bepaald gebied is zelfs bij benadering niet aan te geven hoeveel behoefte de vleermuisbevolking aan holten heeft.

Het is dus volstrekt ondoenlijk om vraag en aanbod tegen elkaar af te wegen en zo tot een uitspraak over schaarste of overvloed te komen. Wel vindt dr. Voûte dat de zin voor orde en netheid van veel mensen geleid heeft tot het opruimen van vele oude bomen, die niet alleen welkom onderdak boden aan vleermuizen en vogels, maar die ook onmisbare elementen in het landschap vormden.

Het begrip gebouw moet als verblijfplaats voor vleermuizen zeer ruim genomen worden; niet alleen huizen en kerken, maar ook forten, kelders etc.

De algemeen gangbare opvatting dat alleen oude gebouwen bruikbaar zijn, is onjuist. In de omgeving van Utrecht vinden dwergvleermuizen, laatvliegers en grootoorvleermuizen onderdak in veel naoorlogse huizen. Vrijwel geen gebouw, hoe solide gebouwd ook, heeft niet een of meer voor vleermuizen toegankelijke en bruikbare ruimten (spouwmuren en dergelijke). Het is voorlopig volstrekt onduidelijk waarom sommige soorten in Nederland als geheel in aantal teruglopen. Daarom zal ook moeten worden afgewacht of de getroffen maatregelen enig succes sorteren.....

(Trouw)

In Zuid-Duitsland zit de schrik er onder de roofvogels flink in. Kramsvogels hebben daar een manier gevonden om valken, haviken en buizerden langzaam maar zeker de dood in te jagen. De Kramsvogels gebruiken daarvoor hun uitwerpselen die ze als volleeerde jachtvliegers op de roofvogel deponeren. De kleverige massa beïnvloedt het vliegvermogen en daarna blijven de lijsterachtigen hun projectielen met dodelijke precisie afvuren. Uiteindelijk is de roofvogel totaal vervuild en niet meer in staat te vliegen, waarna op een gegeven moment de hongerdood intreedt.

Volgens het hoofd van het Beierse Instituut voor Vogelkunde zijn in de afgelopen jaren honderden roofvogels het slachtoffer geworden van de nieuwe gevechtstaktiek van de kramsvogel

(De Telegraaf)

"Het is jammer, dat er steeds meer biologen afstuderen, die nog geen tien vogelsoorten of plantensoorten kunnen onderscheiden".

Stelling bij het proefschrift
van E.B.van Julsingha

Samengesteld door
L.van Duijn